

Gael-Talk

Learning Gaelic Year 1 Caibideil 36

Nas fheàrr a' Ghàidhlig bhriste n' a' Bheurla chliste!

Better Broken Gaelic than fluent English!

A little reminder –
We really should pay the piper
(*mòran taing* to those who have!)

*Please send donations for the class to Paypal:
profmccintyre@yahoo.com
the amount is up to you, but the suggested donation is \$5*

Clàr na seachdaine)

Clàr-ama na h-oidhche:

<ul style="list-style-type: none"> • 7:00-7:15 • 7:15-7:30 • 7.30 - 8:00 • 8:00-8:15 • 8:15 -8:30	<ul style="list-style-type: none"> • Fàilte! / Sean-fhacal • Sgeulachd na Seachdaine: Blòigh Bheag • Grammar – future of five (5) irregular verbs • Eacarsaichean & Cleachdadh còmhraidh (conversation practice) • Òran: Far am bi mi fhìn
--	---

Fàilte!

Sean fhacal na seachdaine

'S fheàrr a bhios bochd na bhios nad bhreugadair.

Breug = lie

Better be poor than a liar.

Sgeulachd na Seachdaine

Am bloigh beag le beannachd

The little piece with a blessing

O chionn fhada

- Bha bean bochd ann ...
- Bha dà nighean aice
- Bha an nighean mhòr deiseil airson a dhol a-mach anns an t-saoghail

- Dh'fhaighnich am màthair dhi
- “Dè tha thu ag iarraidh? Bloigh beag agus mo bheannachd no am bloigh mòr agus mo mhallachd?”

“Gabh mi am bloigh mòr agus do mhallachd.”

- Agus chaidh an nighean air falbh.
- Am beul na h-oidhche dh'fhàs i sgìth agus shuidh i sìos. Dh'ith i a' bhonnach.

Thàinig dà chuilean deug

- Dh'iarra iad beagan biadh
- Ach thuirt an nighean, cha bhidh mi a' toirt rud sam bith dhaibh, a bheathaichean grànda
- “Tha ar mallachd agadsa,” thuirt iad.

Thàinig i gu taigh mòr

- Thuir i, “Tha mi ag iarraidh obair.”
- “Bi thu a’ coimhead air an duine marbh seo. Na tuit nad chadal agus na leig e èirigh.”

Ach a’ chiad oidhche ...

- Bha an nighean fuar agus sgith ‘s thuit i na cadal.

Anns an oidhche

- Dh’èirich an duine marbh agus mharbh e iomadh duine anns a’ bhaile.

- ‘S a mhadainn, thàinig a’ bhana-mhaighstir agus chunnaic i an nighean na cadal agus bhuail i le slat draoidheachd.
- Thilg i an nighean gu cùl an taighe mar a bha i marbh.

Aig an taigh a’ mhàthar

- Thuir an nighean òg gun do dh’iarr i a dhol a-mach air an t-saoghal.
- Dh’fhaighnich am màthair dhi
- “Dè tha thu ag iarraidh? Bloigh beag agus mo bheannachd no am bloigh mòr agus mo mhallachd?”

“Tha mi ag iarraidh bloigh beag agus do bheannachd,” thuir an nighean òg

- Agus rinn am màthair bloigh beag agus thug i beannachd don nighean.
- Chaidh an nighean a-mach air an t-saoghal.

Thàinig dà chuilean deug

- “Bidh mi a’ toirt biadh dhuibh,” thuir an nighean òg, agus dh’ith iad uile a’ bhonnach.
- Dh’fhuirich iad faisg air an nighean agus bha iad uile blàth tron oidhche.

Chaidh i dhan taigh mòr agus thuir i,

- “Tha mi ag iarraidh obair.”
- Dh’fhaighnich a’ bhana-mhaighstir dhi: “Bi thu a’ coimhead air an duine marbh seo, ach na leig e èirigh.”

Shuidh an nighean òg faisg air an leabaidh ...

- Nuair a bha i faisg air a' tuiteam na cadal, chomhartaich na cuilean beaga, agus dhùisg i.
- Meadhan oidhche, dh'èirich an duine marbh, agus thuir an nighean, "Laigh sìos sa mhionaid no buailidh mi thu leis an slat seo! Agus bhuail i an duine leis an slat!"
- Agus laigh e sìos!

Sa mhadainn

- Chunnaic a' bhana-mhaighstir gun do rinn i obair math
- Lean na cuileanan an nighean air cùl an taighe agus lorg i a piuthar.
- Bhuail i a piuthar aice leis an slat draoidheachd, agus bha i beò a-rithist.

Ghabh iad òr 's airgead

- Agus thill iad dhachaigh dhan taigh am màthair.

Màthair = nominative – noun root / subject of sentence

Thuir a' mhàthair "Ist!"

Chaidh màthair dhan bhùth.

Am Boireannach – the woman (masc noun, fem. Person)

Genitive – possessive

Taigh a' mhàthar = house of the mother

Gràmar na Seachdain

The future tense of the irregular verb

We've studied (and hopefully learned to one degree or another) the future tense of regular verbs. Now, we'll look at the future tense of irregular verbs. As we have observed with the past tenses, the irregular forms of these ten (10) verbs can vary considerably from what we might expect.

I guess the good news is ... there are only 10 of them! Following are the first five irregular verb futures:

Root verb	English	Verbal noun	Future (& "yes")	Question	Negative (& "no")
Cluinn	Hear	A' cluinntinn	Cluinnidh	An cluinn	Cha chluinn
Dèan	Do / make	A' dèanamh	Nì	An dèan	Cha dèan
Rach	Go	A' dol	Thèid	An tèid	Cha tèid
Thig	Come	A' tighinn	Thig	An tig	Cha tig
Faic	See	A' faicinn	Chì	Am faic	Chan fhaic

Very simple ... the only thing to do now is practice:

Eacarsaich #1

Translate into Gàidhlig

1. I will hear the music next week.
2. Will you hear the music?
3. He will not hear the music.
4. Will he make dinner tonight?
5. He will make dinner tonight.
6. She will not make dinner tonight.
7. Tomorrow we will go to the beach.
8. Will we go to the beach?
9. We will not go to the beach.
10. She will come home tonight.
11. Will she come home tonight?
12. She will not come home.
13. I will see my mother tomorrow.
14. Will you see your mother?
15. I will not see my mother.

Pronunciation - d + narrow vowel (e, i) > 'j'

An dèidh = after (an jay)

Dìnnear = dinner (jin-yer)

Dimàirt = Tuesday (gee-marst)

Eacarsaich #2

Translate into English:

1. Chi mi an t-each.
2. Cha dèan i dinnear a-nochd.
3. Cluinnidh mi an ceòl aig a' chèilidh.
4. Nì mi an obair a-nochd.
5. Thèid mi dhachaigh an-dràsta
6. Am faic thu d' athair a-màireach? (d' = do / your)
7. Thig mo chèile dhachaigh an ath-sheachain.
8. An tèid thu dhachaigh?
9. An dèan thu dinnear a-nochd?
10. Cha tèid i dhan a' bhùth.
11. An tig do chèile dhachaigh an ath-sheachain?
12. An cluinn thu an rèidio?
13. Am faic thu a' phrògram air an telebhisean?
14. Chan fhaic sinn an tràigh.
15. Chluinn iad na pìobairean aig a' Mhòd.

Eacarsaich #3 Còmhradh

Cleachdadh - Eacarsaichean / còmhradh

**In our break-out groups, practice asking and responding to the following questions.
Extra points for how long you can keep the conversational "ball" in the air!**

Engage in conversation with your partner(s) using the following prompts. Start with the prompts and then the conversation can go anywhere:

Remember, the 'yes' and 'no' is the positive and negative form of the verb (included as reminder in chart above).

- An dèan thu dinnear a-nochd?
- Dè nì thu?

- Am faic thu na rionnagan a-muigh (rionnagan = stars)
- Carson nach fhaic thu do mhàthair?
- Cluinnidh mi an ceòl. An cluinn thu an ceòl?
- Cuin an tèid thu dhan a' chèilidh?
- Cuin an tig i dhachaigh?
- An cluinn thu am bàrd aig a' chèilidh?

Òran na seachdain

“Far am bi mi fhìn”

(click the link <https://www.youtube.com/watch?v=zN7dDoz4GAI>)

sing along:

First, to get us started:

<https://learngaelic.scot/littlebylittle/songs/farambi/index.jsp>

And the whole song:

<https://www.youtube.com/watch?v=hnysfFRkIdA>

Far am bi mi fhìn 's ann a bhios mo dhòchas

Far am bi mi fhìn 's ann a bhios mo dhòchas

Far am bi mi fhìn 's ann a bhios mo dhòchas

Far am bi mi fhìn bidh mo dhòchas ann

Where I will be, there is my hope

Where I will be, there is my hope

Where I will be, there is my hope

Where I will be, my hope will be there

Thèid mi fhìn is Sìne gu taigh a' phìobair

Thèid mi fhìn is Sìne gu taigh a' phìobair

Thèid mi fhìn is Sìne gu taigh a' phìobair

'S nì sinn brod an ruidhle leinn fhìn air an làr

I and Sìne will go to the house of the piper

I and Sìne will go to the house of the piper

I and Sìne will go to the house of the piper

And we will do a reel by ourselves on the floor

Far am bi mi fhìn 's ann a bhios mo dhòchas

Far am bi mi fhìn 's ann a bhios mo dhòchas

Far am bi mi fhìn 's ann a bhios mo dhòchas

Far am bi mi fhìn bidh mo dhòchas ann

's mur toir am pìobair port dhuinn airson ruidhle

's mur toir am pìobair port dhuinn airson ruidhle

's mur toir am pìobair port dhuinn airson ruidhle

'S ann a bheir sinn sgrìob chun an fhìdhleir bhàn

And if the piper won't give us a tune for a reel

And if the piper won't give us a tune for a reel

And if the piper won't give us a tune for a reel

We'll take a walk to the white-haired fiddler

Far am bi mi fhìn 's ann a bhios mo dhòchas

Far am bi mi fhìn 's ann a bhios mo dhòchas

Far am bi mi fhìn 's ann a bhios mo dhòchas

Far am bi mi fhìn bidh mo dhòchas ann

Siubhal air na cladaichean 's a' coiseachd air a' ghainmhich

Siubhal air na cladaichean 's a' coiseachd air a' ghainmhich

Siubhal air na cladaichean 's a' coiseachd air a' ghainmhich

Far am bi mi fhìn bidh mo dhòchas ann

Traveling to the beach and walking on the sand

Traveling to the beach and walking on the sand

Traveling to the beach and walking on the sand

Where I am there is my hope

Far am bi mi fhìn 's ann a bhios mo dhòchas

Far am bi mi fhìn 's ann a bhios mo dhòchas

Far am bi mi fhìn 's ann a bhios mo dhòchas

Far am bi mi fhìn bidh mo dhòchas ann

Polysemic nature of Gàidhlig words =